

Молодий комуніст

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Вівторок, 2 серпня 1983 року

№ 91 (3286).

Ціна 2 коп.

ЗА ПРАВО НАЗИВАТИСЯ КРАЩИМ

бореться комсомольсько-молодіжний колектив інструментального цеху Олександрійського електромеханічного заводу

Колектив інструментального цеху нашого заводу молодіжний. Саме тому в 1980 році постало питання про створення в цеху КМК. Колектив вирішив створити на базі комплексної бригади по виготовленню оснащення, яку очолює молодий комуніст Олександр Фоменко.

З першого ж дня існування бригада включилася в боротьбу за присвоєння звання колективу комуністичної праці.

Бригада зростає чисельно, завдання, які ставились перед нею, ускладнювались. Молодь, котра

вливалась у дружний колектив, потрапляла під опіку старших товаришів Юрія Куліша, Анатолія Мажери, Олександра Фоменка. За ІІІІ квартал 1981 року бригада була визнана переможцем соціалістичного змагання на підприємстві.

Усі члени бригади постійно працюють над поглибленням своїх технічних знань. Високим виробничим показником, зростаючою продуктивністю праці сприяло те, що п'ятеро молодих робітників без відриву від виробництва закінчили технікум.

Поряд із досвідченими робітниками зростають у професійному відношенні новачки. Особливо хочеться відзначити Олександра Гончарука — переможця заводського конкурсу токарів, а також Віктора Ніколаса. Вони постійно працюють над підвищенням своєї кваліфікації, оволодівають прогресивними методами роботи.

Висока якість продукції, 98,5 процента якої здається з першого пред'явлення. Половина членів бригади працює з особистим клеймом. З початку року Олександр Фоменко і Юрій Куліш подали раціоналізаторські пропозиції,

економічний ефект від впровадження яких становив 4,7 тисячі карбованців.

І ось підбито підсумки соціалістичного змагання за перше півріччя 1983 року. Дружний колектив Олександра Фоменка виборов друге місце серед КМК заводу, виконавши план на 108 процентів. Але молоді робітники на цьому не заспокоюються. «Іти далі, добиватися більшого», — під таким девізом працює один із кращих комсомольсько-молодіжних колективів нашого підприємства нині.

М. ЧАБАН,
заступник секретаря
комітету комсомолу
електромеханічного
заводу.
м. Олександрія.

«Продовольча програма сьогодні, — відзначалося на ХІХ з'їзді ВЛКСМ, — це і підвищення врожай-

КМК:

СЛОВО І ДІЛО

Молодіють ферми

ності, це і піднесення тваринництва, і розвиток промисловості, комбикормів, усієї кормової бази, це і створення необхідних умов праці і побуту молоді, закріплення її в сільському господарстві. На тваринницьких фермах Онуфріївського району трудиться немало молоді.

З особливою повагою в колгоспі «Шлях Леніна» говорять про комсомольсько-молодіжний колектив, де групкомсоргом Ольга Стаценко. А завоював він такий авторитет сумлінною працею. У його складі — і молодий комуніст Ніна Тимофієва.

Щоранку Н. І. Тимофієва поспішає на тваринницьку ферму. Трудиться вона тут уже чимало часу, і щороку виконує соціалістичні зобов'язання. Так, торік і позаторік Н. І. Тимофієва надоїла від кожної корови понад 4000 кілограмів молока. У третьому році одинадцять п'ятирічків вона прагне досягти п'ятитисячного рубежу. За перше півріччя Ніна вже надоїла на кожну корову по 2461 кілограму молока.

Ударно трудиться і Надія Черненко. За досягнуті в другому році одинадцять п'ятирічків успіхи

вона нагороджена Почесною Грамотою ЦК ЛКСМ України. Знаком ЦК ВЛКСМ «Молодому передовику тваринництва». Сумлінно працює й член комсомольсько-молодіжного колективу Лідія Залогова. Майстерності молоді доярки вчать в старших трудівниць ферми О. Г. Сокурєнко, О. О. Олійник, Г. Ф. Деркач.

Ініціатива учнів Червонокам'яньської, Новопразької, Протопопівської загальноосвітніх шкіл Олександрійського району, які вирішили цього року випустити 1500 голів молодняка великої рогатої худоби і

за літо одержати від нього приросту живої ваги не менше 98 тонн, знайшла відгук і серед школярів нашого району. Так, наприклад, старшокласниця Куцеволівської середньої школи Наталія Охінко, Тетяна Пилипенко, Валентина Лисак, Галина Дмитренко, Світлана Панчишина, Ольга Лавецька, Ірина Біжко, Антоніна Грек нині трудяться доярками на фермах колгоспу імені ХХV з'їзду КПРС. А учні Зибківської та Вишнівської шкіл Федір Корбальов, Віктор Біков, Володя Кравцов, Віктор Ковальов, Федір Сагайдак, Саша Василенко, Валера Гірін та інші випасають колгоспну худобу. Немає сумніву, що багато з них оберуть професію тваринника і після закінчення школи залишаться працювати в рідному селі.

М. КИРИЛЕНКО,
Онуфріївський район.

ЩОРОКУ В РАДГОСП «УКРАЇНА» МАЛОВИСКІВСЬКОГО РАЙОНУ ПРИХОДЯТЬ МОЛОДІ СПЕЦІАЛІСТИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА — АГРОНОМИ І ЗООТЕХНІКИ, ІНЖЕНЕРИ, ВЕТЕРИНАРНІ ЛІКАРІ. ВОЛОДИМИР МЕЛЬНИК І ЛЮДМИЛА БАРСЬКА — ВЧЕНІ АГРОНОМИ-ОВОЧІВНИКИ. ВОЛОДИМИР ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ УМАНСЬКОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ ЗАЙНЯВ ПОСАДУ СТАРШОГО АГРОНОМА-ОВОЧІВНИКА, А ЛЮДМИЛА, КОТРА ОТРИМАЛА ДИПЛОМ В ОДЕСЬКОМУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ІНСТИТУТІ, ОЧОЛИЛА ГОРОДНЮ БРИГАДУ РАДГОСПУ. У ТОМУ, ЩО ТРУДІВНИКИ ГОСПОДАРСТВА НИНІ УСПІШНО СПРАВЛЯЮТЬСЯ З ПРОДАЖЕМ ОВОЧІВ ДЕРЖАВІ, Є ВЕЛИКА ЧАСТКА ПРАЦІ І МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ — ВОЛОДИМИРА МЕЛЬНИКА І ЛЮДМИЛИ БАРСЬКОЇ.

Фото В. ГРИБА

Цьогорічне тепле літо радує ранніми сортами червонощоких помідорів, добрим урожаєм огірків, кабачків. На прилавках овочевих магазинів надходять дозрілий соловий перець, капуста, морква, цибуля. Вся ця горюдина не може не радувати наших господарів. Турбує одне: не в усіх господарств області, заготівельних пунктах ще по-справжньому дбають про те, аби вчасно зібрати овочі, надійно зберегти їх для столу трудящих. Пора збирання овочів має свої проблеми.

А як вони розв'язуються у місті Знаменці?

З ОДИНХ ПОМІДОРІВ САЛАТУ НЕ ЗРОБИШ

Біля невеликого овочевих ларка, що сиротливо тулився між двоповерховими будівлями, зібрався чималий гурт людей. Жінки відходили від прилавка, на ходу засовуючи помідори в сумки.

— А чи спілі помідори? — запитала я однієї.

— Помідори то гарні —

До столу господинь

великі, червоні. Та крім них, нічого й купити.

Підійшовши ближче, я і справді помітила, що торгівля йде тільки помідорами. А до в'ялих, жовто-зелених огірків, що безпомічно чекали своєї черги, продавця і не думала підходити. А кому вони такі потрібні, хоч і по 15 копійок за кілограм? Краще заплатити на ринку дорожче, зате ж будуть огірки зелененькі, свіжі.

— Чому такий бідний асортимент городини? — запитую в продавця овочевих ларка (від магазину № 45) Л. М. Малєєвої.

— А що я зроблю, — безпомічно розводить руками. — Заявки подаю кожного разу, а привозять то помідори, то огірки. Доводиться торгувати. Так і не встигаю відповісти покупцям — чого нема капусти, коли

привезуть моркву, цибулю?

До речі, з такими питаннями звертаються знаменці не до одного продавця овочів. Морква — наболіле питання для жителів міста — на початку літа з'являлась у магазинах лише кілька разів. Та й з постачанням капусти не краще. Поки ще ранні сорти надходили, було добре. Нині настав час, коли ранньої капусти вже немає, а пізня не дозріла. Отак і доводиться перебиватись. А про картоплю нічого й говорити. В ларках її ще ніхто не бачив.

ОВОЧЕВА БАЗА ЧИ ТАРОСХОВИЩЕ?

— Хочете подивитись, як зберігаються продукти? — здивовано перепитали мене на овочевому складі. — А там же, крім засолоч-

ного цеху, нічого й дивитись. Всі ж овочі ми зразу відправляємо по торгових точках.

І справді — приміщення складу нагадувало скоріше не овочеву базу, а таросховище. Цілі гори дерев'яних ящиків займали більшу частину подвір'я. Крім засолочного, тільки в одному цеху зберігалось кілька тонн солодкого перцю і трохи капусти (вона піде в мережу громадського харчування).

За минулий тиждень від господарства району на овочевий склад надійшло 18,5 тонн капусти, з усього 2400 кілограмів (і це на все місто!). З 21 по 25 липня на овочеву базу було завезено 15 тонн огірків (нестандартних, в'ялих), з них тільки 2 тонни вдалось реалізувати, а решта пішла на засолку.

— Справи з продажем овочів на нашій базі по-

ОВОЧІ

сьогодні 12 чоловік із відділка залізниць збирали помідори. Кожен із них здав по 150 кілограмів овочів.

— Бачу, у вас он яка площа під морквою не вибрана. А покупці скажуть на її нестачу.

— Ми стараємось зараз зібрати ті овочі, які не можуть чекати до завтра — помідори, огірки, перець. А морква — така культура, що день-другий побути в грядках їй не завадить. Підросте, краще дозріє. Осінь — якраз пора її збирання.

Ну що ж, жителям Знаменки потрібно набиратись терпіння ще на місяць, бо моркву можна буде купити не раніше вересня. А чому не зробити так, щоб і влітку, і восени моркви було вдосталь. Та поки що наша агрономія не передбачає таких варіантів.

Г. БОЙЧУК,

студентка факультету журналістики Київського держуніверситету.
Знаменський район.

«З КАДРАМИ

ПРОБЛЕМ НЕМАЄ», —

впевнено заявив агроном городньої бригади колгоспу «Шлях Леніна» В. П. Коваль. — Багато допомагають у збиранні врожаю наші шефи — десять організацій закріплено за городніми ділянками. От і

У полоні формалізму

У матеріалах червеного (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС підкреслювалося, що не всі комсомольські організації виявляються на висоті завдань, які стоять перед ними. Часом вони залишаються осторонь насущних проблем, які по-справжньому хвилюють молодь, не встигають своєчасно реагувати на нові традиції, захоплення в молодіжному середовищі, надати їм потрібної ідейної спрямованості. В цьому заважають заорганізованість і парадний галас. Не вистачає вміння доводити почату справу до кінця.

Як же Олександрійський райком комсомолу організовує серед молоді лекційну пропаганду, вдосконалює її в світлі вимог червеного Пленуму партії? У молодіжних аудиторіях виступають лектори, пропагандисти, агітатори. Однак цю важливу

форму ідейно-політичного виховання юнаків і дівчат у районі обмежили тим, що формально створили позаштатну лекторську групу, до складу якої ввійшли молоді педагоги, лікарі, юристи, спеціалісти сільського господарства та інші фахівці. Створили і тут же забули про планування роботи цього пропагандистського загону, про конкретні завдання кожному лектору.

Торік позаштатні лектори райкому комсомолу взагалі не готували лекцій, не обговорювали їх, не рецензували. Подібне повторюється і нині. Правда, лектори Надія Гришай, Валентина Жюата, Сергій Попович представили в райком комсомолу 110 путівок на прочитані лекцій. Виходить, що за рік кожен із них прочитав 63 лекції на різні теми. І кожну з них треба було готувати, підбирати до них необхідну літе-

ратуру, наочні посібники, технічні засоби пропаганди і, нарешті, обговорювати чи рецензувати. Навіть при активному старанні керівника лекторської групи райкому секретаря райкому комсомолу Геннадія Недобиткіна не вдалося побачити хоча б один із цих текстів лекцій, протокол їх обговорення, прослуховування чи рецензування.

Торік зовсім не виступали перед молоддю з лекціями і доповідями члени лекторської групи райкому комсомолу Геннадій Павленко, Галина Герасимчук, Лариса Кондратьєва, Людмила Зощенко та інші. Зате Г. Недобиткін став на шлях окомління і відзвітував про те, що за 1982 рік позаштатні комсомольські лектори прочитали аж 834 лекції, провели 507 тематичних вечорів, 193 усні журнали. Відзвітував, не маючи на це

жодного первинного документа, — мається на увазі путівок.

Ці справні цифри у звіті про діяльність позаштатної лекторської групи райкому комсомолу ніяк не вплинули на трудову і політичну активність юнаків і дівчат району, на їх громадську діяльність, а лише свідчили про голий формалізм і обман там, де має бути змістовна масово-політична робота серед молоді.

Молодіжні лекторії, кінолекторії, вечори запитань і відповідей у районі також діють і відбуваються тільки на папері.

У райкомі комсомолу взагалі забули про навчання молодих лекторів. Тут не практикують проведення їх зустрічей з досвідченими ідеологічними працівниками, чий досвід має велике значення для становлення молодого лектора. Жодна з

шести секцій позаштатної лекторської групи райкому комсомолу не оголошувала конкурсів на кращу лекцію молодіжної тематики, що значною мірою сприяло б пожевленню лекційної пропаганди серед юнаків і дівчат, підвищенню майстерності молодих лекторів. А підсумків конкурсу на кращу лекцію, присвяченого XIX з'їздові ВЛКСМ, не підбито й досі, як і не надійшло жодного тексту лекції для участі в цьому творчому змаганні комсомольських лекторів.

У жодній з первинних комсомольських організацій району не вдалося з'ясувати, які лекції читаються для молоді, хто їх читає. Нічого не робиться і для вивчення запитів юнаків і дівчат, невідомо, які лекції, доповіді вони бажають послухати в найближчий час.

— Ми готуємо лекторів у школі молодого лектора, яка працює в радгосп-технікумі, — говорить перший секретар райкому комсомолу Надія Уварова. — Вони і читають лекції серед молоді.

Добра справа організація шкіл молодого лектора. Але і тут взяли верх безвідповідальність, безконтрольність і формалізм. До школи молодого лектора зараховували всіх учнів двох груп, не розібравшись, хто з них має нахил до пропагандистської діяльності, знання, щоб нести політичне слово в маси. В райкомі комсомолу не знають, за яким навчальним планом працює ця школа, які форми і методи підготовки лекторів тут застосовують. Та й працівники райкому комсомолу жодного разу не були на заняттях школи молодого лектора, не зустрічалися з її слухачами. Що вже там говорити про залучення їх до масово-політичної роботи серед юнаків і дівчат.

Ідейно-політична робота, а тим більше серед молоді, не терпить формалізму, який чомусь полонив лекторів Олександрійського райкому комсомолу.

М. ІВАШКІВ.

Олександрійський район.

Новий навчальний — у новій школі

Цій новобудові у Соколівці Кіровоградського району раді всі мешканці села. А найбільше, звичайно, школярі. Як їм хочеться, щоб пошвидше наступив урочистий момент відкриття десятирічки, у якій все буде за останнім словом науки і техніки. Міс-

цевий колгосп «Україна» виділив кошти на її спорудження, а ведуть будівництво робітники Кіровоградського райміжколгоспбуду.

На знімку: один з найактивніших будівельників молодий спеціаліст господарства Валерій ВОЙЧУК.

Фото М. САПОВАЛА.

РУКИ, РОВЕСНИКИ, ВІРНИСТЬ ВИСОКИМ ІДЕАЛАМ

З двома запитаннями звернулися комсомольці окружного центру до студентів, які навчаються у вищих учбових закладах Народної Республіки Болгарії, під час їхнього перебування в Добруджі:

— Назвіть характерну рису життя молоді вашої країни;

— Які ваші враження від перебування в НРБ?

Всі відповіді на перше запитання зводяться до однієї: «Наше життя — боротьба!» Афганець Хабіб Рахман розповів про те, як молодь його країни захищає завоювання квітнєвої революції 1978 року, чілієць Хуліо Монтоя сказав, що трудова молодь пліч-о-пліч з комуністами бореться проти фашистської хунти в умовах жорстокого терору. Палестинець Махмуд Алі: «Мої ровесники-земляки віддають всі сили боротьбі з сіоністськими загрозниками, з арабською реакцією та імперіалізмом».

А ось відповіді на друге запитання. «Ми щасливі тим, що вчимося в країні Димитрова! Тут ми виховуємося в комуністичному дусі, а це надзвичайно важлива умова для перемоги», — так зазначили і афганець, і чілієць, і палестинець.

ГРАМОТИ — ПЕРЕМОЖЦЯМ

Грамотами Бургаського окружного комітету ДКСМ нагороджено шістьох комсомольців із толбухінських підприємств, які влітку 1983 року брали участь у спорудженні житлових будинків у сільській місцевості. Перший секретар Толбухінського окружного комітету ДКСМ Христо Стайков палко поздравив з перемогою в змаганні молодіжних бригад комсомольців Валентина Велікова, Стефана Стефанова, Атанаса Стефанова. Він подякував їм за те, що гідно представили окружну комсомольську організацію на спорудженні житла в селах кількох округів країни.

ЛЮДИНА ТА ЇЇ СПРАВА

ЗАВОД МІЙ, ДІМ МІЙ

Пригадую, як нас, старшокласників, завжди тягнуло туди, де заклично спалахували вогні електрозварки, де на очах із безліччю великих і малих деталей народжувалися величезні конструкції. Дуже хотілося тоді самому бути їх творцем. Тому ще в школі я твердо вирішив іти в робітники. Став учнем техучилища, одержав диплом електрогазозварника. Але за самостійну роботу довелося взятись не скоро. Пішов служити в армію у прикордонні війська. Служив охоче. Гордий був: бережу мир і спокій своїх співвітчизників, виконую священный обов'язок перед Батьківщиною.

Та ось життя на заставі — позаду. Попереду — трудове. І в цьому (інакше і не мислив) — вона, моя Галинка, з якою тільки по листуванню знавася, а здавалося — зі шкільної парти знайомі. Кликнула Галинка до себе, у Світловодськ. Багато про місцеві заводи писала...

Словом, ось уже кілька років я у Світловодську живу, на заводі залізобетонних виробів працюю. Задоволені роботою, люди тут хороші, чуйні. Ось, наприклад, начальник нашого цеху Анатолій Миколайович Кубуша. Спокійний, урівноважений, діловий. Він завжди поряд по-являється в скрутку для тебе хвилину. І порада, і допомога від нього зав-

жди вчасно надходять.

У мой долі він зіграв важливу роль.

Вирішив я навчатись без відриву від виробництва.

Думав: до якого б такого навчального закладу податись, адже у нашій країні їх багато. За довідником удома кілька знайшов. Сиджу і вибираю.

Аж тут і Анатолій Миколайович з порадою. Він завжди, коли треба, поруч. Довгенько ми сиділи, прикидали, заважували.

— Найкращий варіант, — говорив А. М. Кубуша, — Дніпропетровський гірничий інститут. Є в ньому такий факультет, інженерів по експлуатації промислових установок готує.

Нелегко було на перших курсах. Прийдеш, бувало, додому зморений, а тут ще й до сесії треба готуватись. Без звички, без досвіду — важко. Так, кажу, завжди, в усьому.

Тепер я вже на четвертому курсі. Навчання нормально проходить. На роботі виготовляємо опори для ліній електропередач. З планами справляємось. На 40 кубометрів перекрили завдання травня, а з початку року виготовили 4600 кубометрів залізобетонної продукції при плані 4500.

Радують наші успіхи і мене, і бригадира Валерія Венедиктова, й усіх колег. Підуть наші опори в найвіддаленіші куточки країни, понесуть на своїх плечах могутнє тепло і світ-

ло людям, примусять працювати верстати на нових підприємствах, оселять оселі сільчан у глибинних районах. Чи ж не радісно визнавати свою причетність до такої великої справи, чи можна обійтись без неї! Ні, звичайно.

Мені в робітничому колективі подобається. Завод оновлюється, нарощує потужності. Умови роботи з кожним роком кращими стають. Є чудовий побутовий корпус, відпустку можна провести в будинку відпочинку, санаторії, поїзди по країні рідній, за рубіж туристом можна поїхати. Путівки пільгові заваком профспілки виділяють.

Закінчу інститут — на заводі залишусь. Рідним він для мене став, і люди його теж. Як стане рідним кожен робітничий колектив для кожного, хто прийде на підприємство завтра, в наступні дні і роки, хто сміливо вийде в життя шляхом широким і чесним — робітничим шляхом.

Так розповів про себе, своє життя трудове електрозварник першого цеху заводу залізобетонних виробів ордена «Знак Пошани» виробничого об'єднання «Дніпросергобудпром» Микола ЯРЕМЕНКО.

Записав В. СОКУРЕНКО, громадський кореспондент «Молодого комунар».

м. Світловодськ.

Букет з колосся і троянд

Букет із золотої пшениці, білих і рожевих троянд — символ достатку, краси і щастя — піднесли гостеві поету Миколі Сому трудівники колгоспу «Путь Ильича» в знак вдячності за цікаву зустріч, вірші, присвячені миру, матерям, життю колгоспного села. А скільки разів вибухав у залі сміх, коли поет читав свої сатиричні та гумористичні мініатюри!

Як тільки Микола Данилович зайняв місце в глядацькому залі, перед господарями виступили бійці студентського трудового загону «Мрія» Львівського торгово-економічного інституту, які допомагають колгоспникам збирати врожай.

Тепло співіспівали глядачі виступи солістів Олі Борле та Лесі Кривонос, пісні дучу у складі Зіни й Ганнусі Мель-

ник та інші помери. Потім на сцені виступив студентський театр естрадних мініатюр. Оплески, захоплення, добрі побажання були найвищою нагородою виконавцям.

В. ОСТРОВЕРХОВА.

Знам'янський район.

Заочна мандрівка

на Кубу відбулася у хлопчиків і дівчаток, що відпочивають у міжколгоспному піонерському таборі «Колос» на березі річки Чорний Ташлик. І в цьому дітям багато допомогли студенти-кубинки Сузанна та Аїме Гонсалес, що приїхали погостювати до своєї української подруги з Вільшанки.

Запрошення мешканців піонерського табору дівчата прийняли охоче. Теплою була ця зустріч. Пісні українською, російською, іспанською мовами, веселі танці, численні прохання розповісти про острів Свободи, щирі усмішки і гарячі потиски рук.

Довго діти не відпускали своїх нових друзів. А щоб їхня дружба міцніла, наприкінці зустрічі гості і піонери обмінялися адресами.

М. АНДРІЙЧЕНКО.

Вільшанський район.

Кузьма ПОВЕЛЬКО

ПЕРЕВ'ЯЗАНА ВЕРБА

ОПОВІДАННЯ

1 —

З приходом окувантів гомінке село ніби вмерло: не чути собак, го-
систих півнів, дзвінкої
сокири... Не чути рідної
мови. Тільки лише іноді
десь прогрізять постріл,
десь зірветься гортанна
мова чужинців або про-
грукоче ворожий мото-
цикл. І знову залягає мо-
торошна тиша. Село жи-
ло тривогою за долю
завтрашнього дня.

Андрій Корній сидів
на ослоні понурій, з
важкою думою. При-
тмленому світлі каганця
дружина збирала його в
дорогу. Вкладала в по-
лотняну торбину делі-
катно складений одяг,
окраєць хліба, сала жо-
вого кусок, кілька голо-
вок часнику, цибулі.
Мовчки вкладала.

Віршив Андрій —
будь-що пробиратись до
лісу, до партизанів. Ок-
сана добре знала чоло-
вікову тверду натуру. Не
стала відмовляти, лише
стримувала неохочі
слізи. Тривожилося і
за нього, і за себе, а
найбільше — за дітей.
А вони солодко спали на
теплій печі під рідном.
Відгайлюючи сумні
думки, Андрій міцно
стиснув кулаки, які важ-
ко лежали на колінах.
Глибоко зітхнув, підвівся.

— Уж? — тихо за-
питав Оксану. — То я,
мабуть, буду вирушати...
Сказав якось винувато
і начеб несповно. Але
Оксана знала ціну чоло-
віковим словам. Прику-
сила губу, щоб не трем-
тіла, прихилилася до чо-
ловіка плечем. Андрій
мовчки став коліними на
лежанку, втупився по-
глядом в п'ятирічного си-
на. Перевів затуманений
погляд на двох менших
дочок. Невміло поправив
зсунуте рідно на дітлах і
зітхнув. Ховаючи по-
гляд, узяв торбину з
жінчиних рук.

— Я проведу тебе, —
ледве чути сказала Ок-
сана.

Село закуталось ніч-
ю. Ще вицвіли і холо-
днішими здавалися дале-
кі зорі.

Шли мовчки крутим
городом до берега. Під
вербою зупинилися.

— Давай, Оксано, до-
мовимось, — тихо мовив
Андрій. — Може випадє
навідатись, то ти щоб
подала сигнал.

— Який сигнал?..

— Хоча б на цій вербі
щось причепиш.

— Добре. Я перев'я-
жу її перевеслом, коли
німіти ні в хаті, ні по
сусідству не буде.

— Но от і домови-
лись...

— Бережи себе і ді-
тей, а я вже себе якось...
Такий час... — хотілося
втішити дружину, але
не знав як.
Гепла літня ніч кутала
їх у своїх обіймах. І тоді
стояла така ж, з місяцем
над сонним селом. Уже
пізніше Андрій проводжав
Оксану з вечоринкою до-
моу. І щовечора щеміло
серце в час розставання.
«Погуляймо ще... Така
гарна ніч», — просив тоді.
Присідали біля перелазу.
Оксана заплувалася пов-
нолиць місяцем. Тут він
і наслідився вперше її
поцілувати. Чекав, що
розгнівається, бо вона
дітка з перцем. Онустина

голову. Але вона тільки
приснула сміхом і побігла
до хати. А парубкові зда-
валося, що то самі зорі
зауважились йому радо...
Незграбно пригорнув
Оксану до грудей.

— Жди...
Та так і не знайшов
на прощання ніжних слів,
щоб донести голос сер-
ця. Лише погладив ла-
гідно її покриті плечі, по-
вернувся і пішов у тем-
ряву.

— Андрію! — вирва-
лось в Оксану з грудей.
Темрява не відповіла
їй. Пригупилась щокією
до шорсткого стовбура
верби, дала волю нев-
тішним слізам. Споко-
хані ніти шепталися про
людську журбу...

2 —

Пізною осені поспі-
шав Андрій з лісу до
перев'язаної верби. Пар-
тизани відмовляли (не-
дого, мовляв, потрапи-
ти і в засідку), та його
вже ніщо не стримало б,
хіба що ворожа куля.

Скоро стежка понад
вузькою річкою, за-
рослою з обох боків ле-
пехою, вивела його до
зайомої верби. Серце
стрепенулося — на стов-
бурі перевесло. Ногі са-
мі несли до хати. Але
що це? Чому двері
навісті?.. Затаму-
вавши подих, ступив у
сіни. І хатні двері розчи-
нили. А в хаті — пустка.

Андрій од одних сусі-
дів, до інших... Але й
там жодної жінчої душі.
І вже без найменшої на-
дії побрів на сусідню ву-
лицю, до сестри. Та, на
диво, застав сестру вдо-
ма. Вона й розповіла, як
ховалася від облави і
як усіх, від малого до
старого, німці погнали
до райцентру.

До лісу повертався з
невимовним болем. Світ
перекривався для нього.

3 —

А з першим снігом по-
вернулася Червона Ар-
мія. Партизани проща-
лись з рідними краями,
йшли на захід.

Рвався Андрій у бій,
не думаючи про своє
життя. Багання було
єдине: помститись.

В одному з боїв, вист-
рілявши свої боеприпаси,
Андрій з іншими піхо-
тинцями піднявся в ата-
ку. Гучноголосе «ура!»
заглушило гул техніки,
свист снарядів, покоти-
лося над степом пере-
можою, заклично. І враз
щось гаряче залягло очі.

Удару не відчув, а тіль-
ки жарко стало враз і
жовто в очах. І вже ба-
чив, як серед безмежно-
го поля, заплутавшись у
високому житті, протягу-
вала до нього ручених
найменша світлоскопа
донька...

Повертався після гос-
пітально додому з незагоє-
ною раною. Прямуював,
як завжди, берегом. А
коли наблизився до вер-
би від несподіванки аж
зупинився. Не вірячи
своїм очам, Андрій ні
дійшов, рукою доторк-
нувся до свіжого пере-
весла з сіна.

Забувся біля, десь ді-
лася втома, якась неви-
дима сила миттю винес-
ла на косогір. У грудях
перехопило подих — на
нього дивилася привітни-
ми і світлими вікнами
вибілена рідна домівка
м. Олександрія.

ДЕБЮТ В «МК»

Лариса Чередишник живе у селі
Юр'ївці Добровеличківського райо-
ну, працює у колгоспі імені ХХІІ
з'їзду КПРС. Їй — 20 років.

Писати вірші почала ще коли вчи-
лась у школі. Тоді ж надрукувала
свої перші вірші у районній газеті і
республіканському журналі «Піоне-
рія». Два роки тому Лариса стала
переможцем конкурсу «Проба пера»,
оголошеному факультетом журналіс-
тики Київського держуніверситету у
журналі «Ранок».

Ії щирі, як сповіді, вірші — про
рідну Батьківщину, про покликання
і обов'язок людини, про любов до
природи... Вітаючи Ларису Чередишник
із дебютом, «Молодий комунар» ба-
жає їй щасливого і далекого польоту
на крилах слова.

Мене стрічають в лузі квіти,
І роси падають до ніг.
Ну, як мені тут не радіти,
Не вилісти квіточку до ніс?
В ранкову росну годину
Пройдемо тихо по селі.
Я вдихаю рідний Батьківщини
За мир і щастя на землі.

ВЕСНЯНЕ

Знов сміється сонце у долинах,
Квітню вже не втримати стрепен.
І весільні китиці червоні
Розпустили біля дороги клен.
У землі зернинам стало тесно,
До ставка з горбів трава тече,
І весня, як українська пісня,
Розквіта під голубим дощем.

ХОДИТЬ

ЛИПЕНЬ

Колосом і цвітком оповита,
Забудяла матица-земля.
Ходить липень під стіною життя,
В степ дорозу м'яко вистеля.
Розпашіле сонце з головою
За селом пірнуло у життя...
Тільки нам не бачити спокою,
Бо на те ж і молоді літа.
В праці, на довілі, у коханні
Не переставмо ні на мить
Край любови в буйний колісання.
Так, без нього й миті не прожить.

* * *

Знаю, іншим даруєш ти квіти,
Залишивши мені тільки сум.
Може, ти — це той вільний вітер,
Що куйовдить мою росу?
Як зустрінемось ми випадково,
Після «здрасдай» снажу я «прощай»,
І не думай чогось такого.
Марно часу не витрачай.
На лиці твоїм — сум а не радість.
Ти стоїш, наче сам не свій.
Я твою причесала зухвалість
Гребінцями чорнявих вій.

ДО ЮНОСТІ

В майбутнє мое мчить
життя молоде,
Я жити не хочу удоволено
й тихо.
То лихо, як хтось вже
нічого не жде,
То лихо,
Я серці не може
спинитися час.
Ного перенести у тишу.
Я вірю: нащадки пісні
і про нас
Напишуть.
Бо наші серця, як зірки
логняні,
Запалили молодість
в буднях робочих.
Як я зупинюся, то
сонце мені

Світити не хоче.
То ж знову лечу вперед,
до мети.
Бо знаю, що час мій —
не вічний.
Ченають за обрієм
нові світи
І вітер зустрічний.

* * *

Люблю, сміюся, мрію, плачу...
Живу я на землі, живу!
Бо неспокійну маю вдачу.
Себе Вітчизні віддаю.
Хвала життю, джерелам чистим,
Зеленим травам і лісам.
Що гомонить навчили з листом
І слухать сині небеса.

— Ми — ПОЛТАВЧАНИ,
каже Василь і ус-
михається при цьому. То-
му що полтавчаном був
ще його дід, а він — ко-
ришний донбасівець.

Є на Донеччині прекрас-
не місто Слов'яногорськ.
З ним у Василя зв'язано
одне з найсильніших вра-
жень дитинства. Там, між
білих крейдяних гір над
Сіверським Дінцем він
відкрив для себе... крейду.
Як матеріал, що легко під-
дається обробці.

Підсвідомий потяг до
створення скульптурних
форм прокинувся у Васи-
ля Міщенка давно. Але
заважала відсутність ін-
струментів і підходящого
матеріалу. А тут така зна-
хідка... Повернувшись піс-
ля тієї пам'ятної екскур-
сії до рідного Краматорсь-
ка, він узявся вирізати різ-
ні фігурки. І це стало чи-
не найціннішим його за-
хопленням.

Я дивлюся на незвичай-
ні казкові маски, скульп-
турні портрети, етюди Ва-
сильєві — і дивуюся тій
кипучій фантазії, тій май-
стерності, що породили
їх. Тут усе — і ледь удо-
вільний жаль за втраченим,
і світлий сум, і весела іро-
нія. Ці дерев'яні скульпту-
ри схожі на персонажів
казок, дум, билин. І разом
з тим є відчуття, що респ,
втілені в них, ти зустрічав
у людей на вулиці, в кіно-
театрі, в парку. Вони —
такі живі, ці скульптури.
В них пульсує фантазія
природженого художника

...Тоді, більше десяти
років тому, Василь не ви-

пакково вирішив стати тес-
лею. Хотілося мати спра-
ву з деревом — цей мате-
ріал найбільше приваблю-
вав його вже в той час.

— Сам вигляд пахучого
смолистого дерева завжди
збуджував мене, спонука-
ючи до творчості, — каже
В. Міщенко. — Певно, це
в мені від предків — па-
м'ятаю, дід мій був кова-

зібрав, особливо за остан-
ні десять років.

СЕРЕД зібраних літера-
тур, де не останнє
місце займає періодика, є
у В. Міщенка справді ек-
зотичні видання. Ось, при-
міром, другий том випу-
щеного 1903 року «Наро-
дознавства». З неї Василь
почерпнув немало інфор-
мації і про різьярство, по-

ТВОРЧИСТЬ

ЗАКОХАНА
У ДЕРЕВО ДУША

На крайній вулиці при самому в'їзді до села сто-
їть хата Василя Міщенка. Йому 30 років. Другий
рік живе він в Березівці. Працює теслею. І є у Васи-
ля один щасливий талант — він уміє розуміти душу
дерева...

лем-віртуозом, дядько — і
ковалем, і теслею, та й
взагалі на всі руки майс-
тром. Мій старший брат
Леонід — гарний тесля. У
нього вчуся вмінню робити
всю роботу на совість і
до кінця... Ні, тримати рі-
зень ніхто мені не вчив,
до всього доходив сам —
через мозолі, порізи, без-
сонні ночі. Але були у ме-
не і мистецтві різьби доб-
рі наставники — книги про
мистецтво. Я їх читав

ширше в побуті народів
Азії та Африки. На деяких
його роботах відбився
вплив мистецтва далеких
племен. Але це далеко не
копія — чоловік лише ви-
користовує деякі технічні,
так би мовити, прийоми
виготовлення масок. Так у
його хитрої баби Яги з'я-
вилася справжнісінька си-
зувате волосся — Василь
майстерно спліс «парика»
за рецептами тієї чудо-
книги...

— Народні промисли
взагалі — то теж мого за-
хоплення, — зауважує Ва-
силь. — Цікавиться пле-
тинням корзин, виготовле-
нням дерев'яного посуду,
шкатулок, взуття. Адже
все це — історія. Ще хлоп-
цем, виховуючись у бабусі,
я навчився робити сис-
тульки, що колись були
дуже поширені на Україні.
Яких тільки форм для них
я не вигадував! На жаль,
бабуся не оцінила тоді на-
лежним чином моєї «твор-
чості», і ніяк у мене з тих
іграшок нічого не лиши-
лося. Взагалі я звик розда-
вати свої роботи. Собі за-
лишаю тільки ті, що мені
видаються найкращими.
Вирізаючи такі, я переживаю
особливе відчуття глибо-
кої суті фактури дерева.
Адже саме характер і кон-
фігурація полокон навіва-
ють, як правило, мені сю-
жет різьби. Ось ця голів-
ка, яку я назвав «Засмуче-
на» народилася з сучка
старої абрикоси, що ко-
лись росла у нашому дво-
рі...

Недавно, будучи в Бер-
езівці, я завітав до Васи-
ля Міщенка. Він саме по-
рався на городі біля хати.
Мя, як ведеться, погово-
рили про погоду, про вро-
жай. Потім я запитав
жартувано:

— Василью, а як ся ма-
ють твої маски?

Василь зрозумів натяк.
— Знайшов шмат хоро-
шої деревини... Ні, це бу-
де не маска. Скоріше —
декоративна різьба. За-
ходь через місяць, — поба-
чши...

П. СЕЛЕЦЬКИЙ.

с. Березівка,
Маловисківський
район.

СТОПРОЦЕНТНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

ФУТБОЛ

— шість очок в останніх трьох матчах — дозволив

«Зірки» покинути останню сходинку турнірної таблиці.

У першому таймі матчу з лідером зони — армійцями Одеси — кировоградці провели кілька загрозливих атак. Під час однієї з них на тридцять п'ятій хвилині лише досвідчений голкіпер одеситів майстер спорту Іван Жекю врятував свій клуб від неминучого гола.

На відпочинок команди пішли при нульовому результаті.

З перших хвилин другого тайму «Зірка» небезпечно атакує штрафні позиції футболістів з міста-героя. Під час однієї з атак на шістьдесят третій хвилині армійці у штрафному майданчику порушують правила, за що арбітр — суддя республіканської категорії Євген Соблюдаєв із Запоріжжя — признає одиннадцятиметровий штрафний удар. Його чітко реалізував Юрій Ковальов. Отже, «Зірка» одержала перемогу над досвідченим суперником.

«Зірка» виступала у такому складі: Б. Філатов,

В. Самофалов, О. Смиченко, С. Кучеренко, С. Улицький, В. Димов, Ю. Ковальов, І. Черненко, В. Петрик (М. Калита), О. Трегубенко (І. Резніченко), С. Ралюченко.

І в позавчорашньому матчі з херсонським «Кристалом» відчувалося прагнення кировоградських футболістів до перемоги. Але гості не збиралися складати зброю. У першій половині гри особливих загроз воротам суперники не створили. Після перерви господарі проводять серію небезпечних атак, одна з яких на п'ятдесят першій хвилині завершилася взяттям воріт «Кристала». Автором гола був Сергій Ралюченко. До кінця матчу результат не змінився. Отже, 1:0 на користь «Зірки». Стартовий склад її був таким же, як і в попередньому матчі, тільки замість І. Черненка виступав М. Калита.

Наступні три матчі «Зірки» — на виїзді. 5, 8 і 11 серпня вона зустрінеться із сусідами по турнірній таблиці — «Фрунзенцем», «Маяком» і «Десною».

ТУРНІРНА ТАБЛИЦЯ НА 1 СЕРПНЯ МАЛА ТАКИЙ ВИГЛЯД:

	В	Н	П	М	О
СКА Од.	18	3	5	42-14	44
«Ніва» Вн	18	7	6	53-27	43
СКА К	17	9	4	49-25	43
«Колос»	17	8	5	49-27	42
«Крибас»	14	14	2	37-20	42
«Торпедо»	16	6	9	42-28	38
«Буковина»	15	6	10	49-30	36
«Авангард»	14	7	10	36-36	35
«Шахтар»	13	9	8	35-22	35
«Спартак»	13	8	10	43-38	34
«Металург»	12	10	8	21-18	34
«Закарпаття»	11	8	12	40-33	30
«Ніва» Брж.	10	10	11	21-25	30
«Новатор»	10	8	12	22-23	28
«Кристал»	11	5	15	27-30	27
«Суднобудівник»	9	9	13	30-41	27
«Полілля»	9	8	14	30-43	26
«Атлантика»	9	7	15	23-30	25
«Прикарпаття»	10	4	17	32-47	24
«Океан»	6	12	13	23-35	24
«Стахановець»	6	12	12	21-30	24
«Дніпро»	8	7	15	20-39	23
«Фрунзенець»	7	8	15	27-48	22
«Зірка»	7	7	16	20-35	21
«Маяк»	7	6	17	24-50	20
«Десна»	6	5	19	23-45	17

ВІВТОРОК

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — «Час». 8.45 — Спортна інформація. 9.00 — Док. телефільм «Літній епоху НТР». 9.35 — Мультифільми. 10.00 — Телефільм «Сіль землі». 5 серія. 11.10 — Грає фортепіанний дуєт — В. Стародубовський і В. Самофалов. 11.30 — Новини. 14.30 — Новини. 14.50 — Док. телефільм «Єдиність». 15.40 — Стадіон для всіх. 16.10 — Новини. 16.15 — Телефільм «Вітрила». 1 серія. 17.20 — Розповідають наші кореспонденти. 17.50 — П. Чайковський. Квартет № 1. 18.20 — Літо трудове. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Курська битва. Зустріч через 40 років. 19.30 — Грає лауреат Міжнародного І Всесвітнього конкурсу Ю. Дранга (акордеон). 19.50 — Телефільм «Сіль землі». 6 серія. 21.00 — «Час». 21.35 — Фільм-балет «Три карти». 22.50 — Сьогодні у світі. 23.05 — Спортна інформація.

▲ УТ

10.00 — «Актуальна камера». 10.35 — Музичний фільм «Народні картини». 11.10 — Літня трудова. 11.40 — Фільм-вистава «Мартин Борух». 16.00 — Новини. 16.10 — Для школярів. «Орієнтир». 17.00 — Фільм-концерт «Пісняри». 17.15 — «Солом'яний бичок». Вистава для дітей. 18.00 — Телефільм «Кіровоград». 18.30 — «Актуальна камера». 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Кавказ-Північ». У перерві — Ставляється питання. Передача 1. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — «Факти свідчать». «Увага: ЦРУ». 22.35 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімн України. 8.20 — Науково-популярний фільм. 8.40 — Фільм «Двоє в новому домі». 10.00 — Мультифільм «Кульбаба». 10.20 — Французька мова. 10.50 — Тележурнал «Звізда». 11.30 — Грає симфонічний оркестр. 12.05 — Фільм — дітям «Подорож до дитинства». 2 серія. 13.05 — Док. фільм про шкідливість алкоголізму. 13.30 — Герой Соціалістичної Праці, лауреат Ленінської і Державної премій, лауреат Нобелівської премії академік О. М. Покровов відповідає на запитання школярів. 14.15 — Док. телефільм «Ще одне здоров'я». 14.30 — Драматургія і театр. О. Островський. «Безприданниця». 15.30 — Новини. 18.00 — Новини. 18.20 — Науково-популярний фільм «Де шукати токарів?». 18.25 — Грає Показовий духовий оркестр Міністерства шляхів сполучення СРСР. 18.45 — Міжнародний турнір з бою на призи Спорткомітету СРСР. Фінал. 19.30 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Металіст» — «Динамо» (Мінськ). 2 тайм. 20.15 — Вечірня казка. 20.30 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Плавания. Фінал. 21.00 — «Час». 21.35 — Телефільм «Сіль землі». 7 серія. 10.55 — Док. телефільм «Перше правило водія Зверева». 11.25 — Новини. 14.30 — Новини. 14.50 — Док. фільм. 15.55 — Російська мова. 16.25 — Новини. 16.30 — Док. телефільм «Зустріч в Нурку». 17.00 — Шахова школа. 17.30 — Разом — дружина сім'я. 18.00 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Спортна гімнастика. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Що може колектив. Передача 2 — «Ростуть в

Новини. 14.50 — Док. телефільм «Рокі землі нашої». «Весняний день рік годує». 15.45 — Я — сьогодні і завтра. Про VIII Всесвітній зліт юних винахідників. 16.30 — Новини. 16.35 — Телефільм «Вітрила». 2 серія. 17.40 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Спортна гімнастика. 18.15 — Після школи — в рідне господарство. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Наука і життя. 19.25 — Грає заслужений артист Грузинської РСР І. Політковський (скрипка). 19.50 — Телефільм «Сіль землі». 7 серія. 21.00 — «Час». 21.35 — Міжнародний турнір з бою на призи Спорткомітету СРСР. Фінал. 22.35 — Сьогодні у світі. 22.50 — Спортна інформація.

▲ УТ

10.00 — «Актуальна камера». 10.35 — Правильно без винятків. 11.05 — Музичний фільм «Класичний романс». 11.30 — Старт надії. 12.15 — Концерт. 12.55 — «Факти свідчать». «Увага: ЦРУ». 16.00 — Новини. 16.10 — Твоя земля, росіяни. 17.00 — «Населенню про цивільну оборону». (Кіровоград). 17.20 — Продовольча програма — справа кожного. 18.00 — Народні таланти. (Кіровоград). 18.30 — Симфонічний гурт українських радянських композиторів. 19.00 — «Актуальна камера». 19.30 — Твоя життєва позиція. 20.15 — Ліричні мелодії. 20.30 — Ставляється питання. Передача 2. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — Художній телефільм «Вережіть жінок». 1 серія. 22.40 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімн України. 8.20 — Телефільм «Смерть провідника». 10.00 — Творчість юних. 10.30 — Німецька мова. 11.00 — Стрілки історії. Слово про парківників. 11.45 — Фільм — дітям «Три з половиною дні з життя Івана Семеновича, другокласника і другорічника». 13.05 — Наш сад. 13.35 — Знай і умій. 14.20 — Поези про Маяковського. 15.35 — Новини. 18.00 — Новини. 18.20 — Док. телефільм «Народжені в візерунку». 18.30 — V Міжнародний фестиваль телепрограм про народну творчість «Веселка». Народна музика в сьогоденні Норвегії. 19.00 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Плавания. 19.30 — Футбол. Фінал. 2 тайм. 20.15 — Вечірня казка. 20.30 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.35 — Телефільм «Чегери». 22.45 — Док. телефільм «Залізниця». 23.00 — Новини.

ЧЕТВЕР

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — «Час». 8.45 — Спортна інформація. 9.00 — В Концертному залі — школярі. 9.45 — Телефільм «Сіль землі». 7 серія. 10.55 — Док. телефільм «Перше правило водія Зверева». 11.25 — Новини. 14.30 — Новини. 14.50 — Док. фільм. 15.55 — Російська мова. 16.25 — Новини. 16.30 — Док. телефільм «Зустріч в Нурку». 17.00 — Шахова школа. 17.30 — Разом — дружина сім'я. 18.00 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Спортна гімнастика. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Що може колектив. Передача 2 — «Ростуть в

Синегір'ї берези». 19.30 — Народні мелодії. 19.45 — Фільм «Костянтин Заслонов». 21.00 — «Час». 21.35 — «Перший салют». Муз. передача з участю М. Мордасової, Ю. Богатикова, С. Мартинова, М. Манойло, В. Конікова, художніх колективів мм. Орла і Белгорода. 22.45 — Сьогодні у світі. 23.00 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Плавания. Фінал. 23.30 — Спортна інформація.

▲ УТ

10.00 — «Актуальна камера». 10.35 — Музичний фільм «Уральське тріо». 10.55 — Твоя життєва позиція. 11.40 — Художній телефільм «Вережіть жінок». 1 серія. 16.00 — Новини. 16.10 — Грають юні музиканти. 16.40 — Науково-популярний фільм «Венеціанов і його школа». 17.15 — Музичний фільм «Земле моя світла». 17.45 — Екран пошани Українського телебачення. 18.00 — Концерт естрадно-симфонічного оркестру Українського телебачення і радіо. 18.30 — Циркова програма. 19.00 — «Актуальна камера». 19.30 — Спитай себе. 20.00 — Російські пісні. 20.30 — Ставляється питання. Передача 3. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — Художній телефільм «Вережіть жінок». 2 серія. 22.40 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімн України. 8.20 — Док. фільм «Моя бригада». 8.35 — Телефільм «Чегери». 9.45 — Я — сьогодні і завтра. Про VIII Всесвітній зліт юних винахідників. 10.30 — Іспанська мова. 11.00 — Для вас, батьки. 11.30 — Фільм із субтитрами «Йшов собака по роллю». 12.35 — «Вірші і пісні воєнних років». Про творчість О. Фатянова. 13.25 — Дітям про звірат. 13.55 — Заключний концерт фестивалю творчої спадщини П. Чайковського. 14.35 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Плавания. Фінал. 15.05 — Мелодії землі Мордовської. 15.30 — Новини. 18.00 — Новини. 18.15 — Тележурнал «Співдружність». 18.45 — Док. телефільм «Белгород». 19.00 — Сільська година. 20.00 — Вечірня казка. Мультифільм «Рекс-вихователю». 20.15 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Гандбол. Фінал. Чоловіки. 20.45 — Грає ансамбль солістів російського народного оркестру ім. В. Андреева. 21.00 — «Час». 21.35 — Телефільм «Чорна троянда» (УНР). 22.55 — Співає заслужений артист Татарської АРСР Р. Аббасов. 23.20 — Новини.

П'ЯТИНИЦЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — «Час». 8.45 — Спортна інформація. 9.00 — Док. фільм про охорону

навколишнього середовища. «Час мислити екологічно». «Над чим працює генетика?». «Диво Волгинського лісу». 9.55 — Фільм «Костянтин Заслонов». 11.10 — Романси російських композиторів виконує заслужений артист РРФСР В. Мальченко. 11.30 — Новини. 14.30 — Новини. 14.50 — Док. телефільм «Радянська Естонія». «Сьогодні і завтра». 15.50 — Творчість юних.

16.15 — Новини. 16.20 — Вчені — агропромислому комплексу. Підмосков'я. 16.50 — Л. Ауслер. Концерт для фортепіано з оркестром. 17.20 — Ми будемо БАМ. 17.50 — Док. телефільм «Сьогодні і щодня». Про діяч Героя Соціалістичної Праці, лауреата Ленінської і Державної премій, академіка, президента АН УРСР В. С. Патона. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Динамо» (Мінськ). У перерві і по закінченні — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.35 — Кінопанорама XIII Міжнародний кінофестиваль у Москві. 23.05 — Сьогодні у світі. 23.20 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Плавания. 23.45 — Спортна інформація.

10.00 — «Актуальна камера». 10.35 — Виробничі гімнастика. 10.45 — В. Моцарт. Симфонія № 40. 11.20 — Документальний фільм «Юмень». 11.30 — «Країна Комсомолья». 11.55 — Художній телефільм «Вережіть жінок». 2 серія. 16.00 — Новини. 16.10 — Телепост на ударній будові. 16.25 — Документальний фільм. 16.55 — Народна творчість. (Кіровоград). 17.30 — Орбіти дружби. 18.00 — Екран запрошує. (Кіровоград). 18.30 — Фільм-концерт. 19.00 — «Актуальна камера». 19.30 — Сатиричний об'єктив. 20.00 — Новини тижня. (Кіровоград). 20.25 — Реклама. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — С. Альошин. «Дипломат». Вистава. У перерві — Новини.

10.00 — «Актуальна камера». 10.35 — Виробничі гімнастика. 10.45 — В. Моцарт. Симфонія № 40. 11.20 — Документальний фільм «Юмень». 11.30 — «Країна Комсомолья». 11.55 — Художній телефільм «Вережіть жінок». 2 серія. 16.00 — Новини. 16.10 — Телепост на ударній будові. 16.25 — Документальний фільм. 16.55 — Народна творчість. (Кіровоград). 17.30 — Орбіти дружби. 18.00 — Екран запрошує. (Кіровоград). 18.30 — Фільм-концерт. 19.00 — «Актуальна камера». 19.30 — Сатиричний об'єктив. 20.00 — Новини тижня. (Кіровоград). 20.25 — Реклама. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — С. Альошин. «Дипломат». Вистава. У перерві — Новини.

10.00 — «Актуальна камера». 10.35 — Виробничі гімнастика. 10.45 — В. Моцарт. Симфонія № 40. 11.20 — Документальний фільм «Юмень». 11.30 — «Країна Комсомолья». 11.55 — Художній телефільм «Вережіть жінок». 2 серія. 16.00 — Новини. 16.10 — Телепост на ударній будові. 16.25 — Документальний фільм. 16.55 — Народна творчість. (Кіровоград). 17.30 — Орбіти дружби. 18.00 — Екран запрошує. (Кіровоград). 18.30 — Фільм-концерт. 19.00 — «Актуальна камера». 19.30 — Сатиричний об'єктив. 20.00 — Новини тижня. (Кіровоград). 20.25 — Реклама. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — С. Альошин. «Дипломат». Вистава. У перерві — Новини.

8.00 — Гімн України. 8.20 — Кіножурнал «Хочу все знати!». 8.30 — Телефільм «Чорна троянда». 9.50 — Уроки хліба. 10.35 — Англійська мова. 11.05 — Мультифільм «Цей упертий всліпочок». 11.15 — К. Буличов. Телевистава для школярів «Викрадення чарівника» з циклу «Цей фантастичний світ». 12.55 — Концерт учнів Московського хореографічного училища. 14.00 — Шахова школа. 14.30 — Всесоюзний конкурс на кращу передачу про ПТУ. «Зміна». 15.00 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Гандбол. Фінал. Жінки. 15.30 — Новини. 18.00 — Новини. 18.20 — VIII літня Спартакіада народів СРСР. Спортна гімнастика. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Що може колектив. Передача 2 — «Ростуть в

настика. 19.00 — Альтернатива. Вчені світу проти ядерного безумства. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Чи пам'ятаєш ти...» Фільм-концерт з участю народного артиста РРФСР Г. Васильєва. 21.00 — «Час». 21.35 — М. Мірошніченко. «Андрій Колобов». Телевистава. 22.55 — Новини.

СУБОТА

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — «Час». 8.45 — Спортна інформація. 9.00 — Умілі руки. 9.25 — 32-й тираж «Спортлото». 9.35 — Для вас, батьки. 10.05 — Телефільм «Розклад на завтра». 11.25 — Коло читання. 12.10 — «Ти пам'ятаєш, торину». До 40-річчя Курської битви. 13.10 — Це ви можете. 13.55 — V Міжнародний фестиваль телепрограм про народну творчість «Веселка». «Лімановичи». (Польська Народна Республіка). 14.30 — Новини. 14.45 — Телефільм «Відблиск далекого літа». 16.10 — Новини. 16.15 — Розповіді про партію. До 80-річчя Другого з'їзду РСДРП. Телефільм «Є така партія». Частина 2. 16.45 — Мультифільм «Маруся Богуславна». 16.55 — Бесіда політичного оглядача В. Бекетова. 17.25 — Пісні літніх юних. Концерт з участю хорів російської пісні ЦТ і ВР. 18.05 — У світі тварин. 19.05 — Тележурнал «Співдружність». 19.35 — Музика для всіх. 21.00 — «Час». 21.35 — Телефільм «Карусель». 22.45 — Концерт народної артистки РРФСР О. Воронцової і Державного російського народного оркестру ім. М. Осипова. 23.15 — Новини.

▲ УТ

10.00 — «Актуальна камера». 10.35 — «Сонячне коло». 11.00 — Доброго вам здоров'я! 11.30 — Міжнародна студія УТ. 12.00 — «Призначення побачення». Естрадно-розважальна програма. 12.30 — Точка зору. 13.00 — Виступає вокально-хореографічний ансамбль «Хорешки». 14.00 — «Імпульс». 14.30 — Документальний фільм. 15.15 — Грає Ленінградський державний симфонічний оркестр. 16.20 — Художній фільм для дітей. 17.35 — Фільм-концерт. 18.00 — Кіномеридіан. 19.00 — «Актуальна камера». 19.40 — Скари музеїв України. 19.55 — Погляд у майбутнє. 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — Фільм-концерт «Ворис Гмрира». 22.35 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімн України. 8.15 — Якби хочеш бути здоровим. 8.30 — Док. телефільми про міста. «Місто Горький». «Городи, переселень». «Десять хвилин наодинці з Києвом». 9.20 — «Ранкова пошта». 9.50 — Док. фільм «Іван Шимішев». 10.10 — Ю. Левітін «Хіросіма не повинна повторитися». Ораторія на слова М. Матусовського. 10.40 — Клуб мандрівників. 11.35 — Голоси народних інструментів. «Як ж пісня без баяна...». 13.00 — Док. телефільм «В серці Анд». 14.00 — Програма Приморського телебачення. 15.00 — Здоров'я. 15.45 — Міжнародний огляд. 16.00 — Портрет в архітектурі. 16.25 — А. Мішарін Телевистава — «П'ять бесід з сном». 17.35 — Док. телефільм «Правда великого народу». Фільм 5 — «Наша спільна справа». 18.30 — Музичний кіоск. 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Зеніт» — «Спартак». У перерві — 19.45. Вечірня казка. 20.45 — Науково-попу-

лярний фільм. 21.00 — «Час». 21.35 — Концерт ансамблю «Російська пісня». 22.40 — Новини. 22.50 — Короткометражний телефільм «Як вичити шведську мову». (УССР).

НЕДІЛЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — «Час». 8.45 — Співає Лейпцигський хор хлопчиків «Томанерхор». 9.10 — Док. фільм «Метрополітен Радянського Союзу». 9.30 — Будильник. 10.00 — Служба Радянському Союзу! 11.00 — «Здоров'я». 11.45 — «Ранкова пошта». 12.15 — Кіножурнал «Наука і техніка». 12.30 — Сільська година. 13.30 — Музичний кіоск. 14.00 — В. Ліфшиць. І. Кичанова. «Тасмійський гіполотам». Фільм-вистава. 14.55 — Кіножурнал «Хочу все знати!». 15.05 — Концерт Державного ансамблю танцю Білоруської РСР. 15.40 — Сьогодні — День залізничника. 16.10 — За вашими листами. Музична передача до Дня залізничника. 16.55 — Новини. 17.00 — Клуб мандрівників. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Мультифільм. 19.30 — Фільм «Байковий білет у мільйон фунтів стерлінгів». (Англія). 21.00 — «Час». 21.35 — Футбольний огляд. 22.05 — «Душа моя тією ж любов'ю повна...» Літературно-музична композиція за ліричними віршами О. Блока. 22.45 — Чемпіонат світу з легкої атлетики. 23.30 — Новини.

▲ УТ

10.00 — «Актуальна камера». 10.45 — Сьогодні — День залізничника. 12.05 — Концерт радянської пісні. 13.20 — У майстерні художника. 13.55 — Камерна музика. 14.35 — Слава солдату. 15.35 — Нові книги. 16.15 — Концерт. 16.55 — Науково-популярний кіноальманах для дітей «Горизонт». 17.30 — Зустріч з театром. 19.00 — «Актуальна камера». 19.30 — П'ять хвилин на роздуми. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — Художній фільм «Біле сонце пустелі». 23.00 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімн України. 8.15 — Телефільм До дня залізничника. 9.10 — Концерт Державного ансамблю пісні і танцю Бурятської АРСР «Байнал». 9.55 — Науково-популярний фільм «Про мову рукотворення». 10.15 — Співає народний артист СРСР В. Микишич. 10.50 — Науково-популярний фільм «Роздуми про енергетику і воєнне». 11.10 — Очеридне — неможливе. 12.10 — Фільм дітям «Літо Сахара». 13.15 — 9-а студія. 14.15 — Творчість народів світу. 14.45 — Розповідають наші кореспонденти. 15.15 — Супутник кіноглядача. 16.00 — «Звучить арфа». Фільм-концерт. 16.10 — Телефільм «Перші радощі». 6 серія. 17.30 — Опера Р. Леоніковалло «Падіння» в концертному виконанні. 19.00 — Віля театральної адії. 20